

Od 1 lipca podzielona płatność VAT także w samorządach

ZMIANA PRAWA | Z każdej faktury nabycia towarów lub usług, z której gmina będąca czynnym podatnikiem VAT w całości lub w części odlicza VAT, powinna należność zapłacić z użyciem odrębnego rachunku.

ELŻBIETA ROGALA

niezależny ekspert i wykładowca podatku VAT w budżecie

Split payment – to całkowicie nowa forma rozliczeń gminy jako czynnego podatnika VAT z jej kontrahentem, będącym też czynnym podatnikiem VAT. Dotyczy zarówno płatności gminy na rzecz kontrahentów, jak i płatności kontrahentów na rzecz gminy. Polska nazwa tej nowej formy rozliczeń, to tzw. mechanizm podzielonej płatności (MPP). Wchodzi on w życie 1 lipca 2018 roku. Do czasu wyrażenia zgody przez Komisję Europejską, aby split payment był w Polsce obowiązkowy, mechanizm ten jest tymczasowo dobrowolny. Czyli przez co najmniej pół roku.

Czym jest split payment?

To nowa forma płatności należności przez gminę na rzecz jej kontrahentów. I na odwrót. Polega ona na tym, iż gminy będące zarejestrowanymi czynnymi podatnikami podatku VAT, przy dokonywaniu płatności kwoty należności z faktur wystawionych przez kontrahentów, mają prawo wyboru modelu płatności tych należności. Mogą mianowicie zastosować dotychczasowy model płatności albo też wybrać nowy, tzw. mechanizm podzielonej płatności. Dotyczy to oczywiście tylko otrzymywanych przez gminę faktur, które zostały wystawione przez jej kontrahentów z wykazaną kwotą podatku VAT. I tylko tych otrzymanych po 1 lipca 2018 r.

Zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności polega na tym, że:

- zapłaty kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty podatku wynikającej z otrzymanej faktury gmina dokonuje na rachunek VAT kontrahenta;

- zapłaty całości albo części kwoty odpowiadającej wartości sprzedaży netto wynikającej z otrzymanej faktury gmina dokonuje na rachunek bankowy kontrahenta albo na jego rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których bank prowadzi rachunek VAT, albo jest rozliczana w inny sposób.

Zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności gmina dokonuje przy użyciu komunikatu przelewu. To nowy, specjalny rodzaj przelewu udostępniony przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. Jest on przeznaczony wyłącznie do dokonywania płatności w mechanizmie podzielonej płatności.

Gmina płacąca należność kontrahentowi nową metodą wskazuje w komunikacie przelewu następujące informacje:

- kwotę odpowiadającą całości albo części kwoty podatku wynikającej z faktury, którą płaci w mechanizmie podzielonej płatności;
- kwotę odpowiadającą całości albo części wartości sprzedaży brutto;
- numer faktury kontrahenta, na podstawie której dokonuje płatności;
- NIP, za pomocą którego jej kontrahent jest zidentyfikowany na potrzeby podatku VAT.

Czym jest rachunek VAT?

Rachunek VAT jest to nowy, specjalny rachunek, założony i prowadzony dopiero od 1 lipca 2018 roku przez bank. Jest to rodzaj subkonta dla rachunku rozliczeniowego gminy. Ten specjalny rachunek służy tylko i wyłącznie dla rozliczeń podatku VAT.

Dla wszystkich rachunków rozliczeniowych prowadzonych przez bank dla gminy, bank ten zobowiązany

jest prowadzić jeden rachunek VAT, niezależnie od liczby prowadzonych dla niej rachunków rozliczeniowych. W przypadku prowadzenia więcej niż jednego rachunku rozliczeniowego dla gminy bank, na jej wniosek, prowadzi więcej niż jeden rachunek VAT.

Otwarcie i prowadzenie rachunku VAT nie wymaga zawarcia odrębnej umowy gminy z bankiem. Jego założenie jest bezpłatne, czyli wolne od dodatkowych prowizji i opłat.

Rachunek VAT przy użyciu komunikatu przelewu jest uznany wyłącznie kwotą podatku VAT. W szczególności uznawany jest: kwotą podatku VAT z tytułu płatności dla gminy przez jej kontrahentów (nabywców towarów i usług) oraz zwrotu przez urząd skarbowy różnicy podatku VAT w ciągu 25 dni od dnia złożonej przez gminę deklaracji VAT-7 itp.

Rachunek VAT jest obciążony wyłącznie kwotą podatku VAT. Są to głównie kwoty tego podatku płacone przez gminę na rachunek VAT dostawcy z tytułu nabycia od niego towarów lub usług oraz zapłata podatku VAT i odsetek za zwłokę w tym podatku na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Z rachunku VAT gmina może regulować także dodatkowe zobowiązanie podatkowe oraz odsetki za zwłokę od tego zobowiązania, na rachunek urzędu skarbowego. Rachunek VAT może być użyty przez gminę również do zwrotu nienależnie otrzymanej płatności na rachunek VAT posiadacza rachunku, od którego otrzymała tę płatność. Także urząd skarbowy może z tego rachunku VAT zrealizować zajęcie na podstawie administracyjnego tytułu wykonawczego, dotyczącego egzekucji należności z tytułu podatku VAT itp.

NAPISZ DO NAS

■ **Teresa Siudem**
redaktor prowadząca
teresa.siudem@rp.pl

Teksty z dodatku dostępne
w wersji elektronicznej na: **ARCHIWUM.RP.PL**

Dokończenie z ►1

W celu realizacji przelewu bank w pierwszej kolejności obciąży kwotą podatku VAT rachunek VAT gminy będącej nabywcą towarów i usług. W przypadku braku środków na rachunku VAT gminy, w celu realizacji przelewu, bank obciąży wyłącznie rachunek rozliczeniowy gminy wartością sprzedaży brutto wskazanej w

PISALIŚMY O TYM:

Mechanizm podzielonej płatności „Split payment także w samorządach” 8 maja 2018 r.

archiwum.rp.pl

komunikacie przelewu. Natomiast w przypadku posiadania środków na rachunku VAT w wysokości niewystarczającej na zapłatę kwoty podatku VAT wskazanej w komunikacie przelewu, w celu realizacji przelewu, bank obciąży rachunek VAT gminy do wysokości salda na tym rachunku i uzna tą kwotą jej rachunek rozliczeniowy.

Pamiętaj!

Bank nie jest obowiązany do sprawdzania prawidłowości obliczenia kwoty podatku VAT wskazanej w komunikacie przelewu.

Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT oraz

na rachunku rozliczeniowym w wysokości odpowiadającej kwocie podatku VAT wskazanej w komunikacie przelewu, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego dotyczącego egzekucji lub zabezpieczenia innych należności niż podatek VAT.

Należyta staranność nabywcy

Mimo, iż obecnie w Polsce split payment jest mechanizmem dobrowolnym (będzie obowiązkowy ale dopiero po wyrażeniu zgody przez Komisję Europejską), to w świetle przesłanek „należytej staranności nabywcy” dla celów odliczeń VAT jest mechanizmem quasi przymusowym. Najważniejszą bowiem z przesłanek należytej staranności gminy jako nabywcy jest to, by płacono przez nią należność dla kontrahenta (dostawcy towarów lub usług) była dokonywana zgodnie z mechanizmem „podzielonej płatności”.

Oznacza to, iż z każdej faktury nabycia towarów lub usług, z której gmina będąca czynnym podatnikiem VAT w całości lub w części odlicza podatek VAT (np. od budowy obiektów sportowych czy infrastruktury wodno-kanaliza-

►KOMENTARZ EKSPERTA

Elżbieta Rogala

niezależny ekspert i wykładowca podatku VAT w budżecie

MATPRAS

Począwszy od 1 lipca 2018 roku wchodzi w życie całkowicie nowa forma rozliczeń między kontrahentami, będących czynnymi podatnikami VAT. Jest to split payment, czyli tzw. mechanizm podzielonej płatności (MPP). Polega on na tym, iż kwota podatku VAT wskazana w otrzymanej fakturze dokonywana jest przez gminę na nowoutworzony przez bank rachunek VAT dostawcy towarów i usług. Natomiast zapłata wartości sprzedaży netto wynikająca z otrzymanej faktury dokonywana jest przez gminę tak jak dotychczas. Czyli na rachunek rozliczeniowy kontrahenta, dla którego bank prowadzi rachunek VAT. Może też być rozliczona w inny sposób (np. płatność należności dokonywana jest na rzecz faktora). Zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności gmina dokonuje przy użyciu specjalnego rodzaju przelewu udostępnionego przez bank (tzw. komunikat przelewu). Gmina płacąc należność według nowej metody wskazuje w tym specjalnym przelewie: 1) kwotę podatku VAT wynikającą z faktury, którą płaci w mechanizmie podzielonej płatności; 2) kwotę wartości sprzedaży brutto; 3) numer faktury kontrahenta, na podstawie której dokonuje nowej podzielonej płatności; 4) NIP kontrahenta, czyli jego identyfikator podatkowy w podatku VAT. Mając na uwadze to, iż niebawem obligatoryjnie będzie obowiązywał split payment, warto powszechnie stosować mechanizm tej płatności między kontrahentami już od 1 lipca br. Obowiązkowo zaś do faktur nabycia dających gminie prawo do odliczeń, aby uczynić zadość przesłankom należytej staranności. ■

cyjnej), powinna w całości lub w części należność zapłacić z użyciem rachunku VAT.

Zatem dla zachowania przez gminę jako nabywcę towarów lub usług należytej staranności dla celów odliczeń VAT, split payment jest wręcz obowiązkowy już od 1 lipca 2018 roku.

Jeden czy kilka rachunków?

Gmina jako jeden scentralizowany i zarejestrowany jako czynny podatnik VAT może (ale nie musi) założyć w banku konto do podzielnej płatności wszystkim swoim jednostkom

(np. szkołom, OSiR-om, ZGK id.). Wynika to wprost z przepisów ustawy – Prawo bankowe, tj. z jej art. 62a ust. 3.

Zgodnie z tym przepisem: „Dla rachunków rozliczeniowych prowadzonych dla tego samego posiadacza bank prowadzi jeden rachunek VAT,

niezależnie od liczby prowadzonych dla tego posiadacza rachunków rozliczeniowych. W przypadku prowadzenia więcej niż jednego rachunku rozliczeniowego dla tego samego posiadacza bank prowadzi, na wniosek tego posiadacza, więcej niż jeden rachunek VAT.” Oznacza to, iż dla gminy jako jednego podatnika VAT, posiadającej w banku więcej niż jeden rachunek rozliczeniowy, na jej wniosek bank może założyć więcej niż jeden rachunek VAT.

Zatem wydaje się, iż najlepszym wariantem rozliczeń między jednostkami jest wiele rachunków VAT dla każdej odrębnie gminnej jednostki organizacyjnej, a nie jeden rachunek VAT gminy dla wszystkich jej scentralizowanych jednostek.

Taki schemat, tj. wielu rachunków VAT w jednej gminie, będzie w praktyce dogodniejszym i dla samych gminnych scentralizowanych z gminą jednostek i dla ich kontrahentów. Odrębny rachunek VAT, którego posiadaczem jest jednostka gminna, będzie np. mógł być użyty do przelania na rachunek VAT gminy (centrali) podatku VAT wynikającego z deklaracji częstkowej VAT-7, a wpłaconego z zastosowaniem MPP przez kontrahenta np. szkoły na jej odrębny rachunek VAT. ©